

Research Paper

Explaining Causal Relationships Between Mothers' Personality Traits and Children's Behavioral Problems Based on the Mediating Role of Parenting Styles

Tinoosh Moshirifar¹ , Fariba Hasani^{*2} , Fatemeh Golshani² , Ali Reza Abedin³ , Sadegh Taghiloo⁴

1. Ph.D. Student of General Psychology, Department of General Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

2. Assistant Professor, Department of General Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Elm o Farhang University, Tehran, Iran

4. Assistant Professor, Department of Psychology, Astara Branch, Islamic Azad University, Guilan, Iran

Citation: Moshirifar T, Hasani F, Golshani F, Abedin AR, Taghiloo S. Explaining causal relationships between mothers' personality traits and children's behavioral problems based on the mediating role of parenting styles. *J Child Ment Health*. 2024; 10 (4):31-47.

URL: <http://childmentalhealth.ir/article-1-1392-en.html>

CrossMark

 [10.61186/jcmh.10.4.4](https://doi.org/10.61186/jcmh.10.4.4)

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Keywords:

Mothers' personality traits,
children's behavioral problems,
parenting styles

Background and Purpose: The personality and the way parents interact with children are important factors in the pathology and early prevention of children's behavioral problems. The present study was conducted with the aim of explaining the causal relationships between mothers' personality traits and children's behavioral problems based on the mediating role of parenting styles.

Method: The method of this research was descriptive and correlation type with modeling approach. The statistical population of this research included all mothers and their children aged 8-12 living in areas 1-3 of Tehran in 2022-2023, and 267 mothers were selected by convenient sampling method as the study sample. The data collection tools included the Neo Personality Traits Questionnaire (McCree and Costa, 1997), the Alabama Parenting Style (Frick, 1991) and the Child Behavior Checklist (Achenbach and Rescuar, 2001). Data analysis was done by SPSS₂₄ and AMOS software using structural equation modeling method.

Results: Based on the obtained results, the structural model has a good fit with the data. Total path coefficient between agreeableness ($p=0.032$, $\beta=-0.145$), openness ($p=0.019$, $\beta=-0.151$), conscientiousness ($p=0.001$, $\beta=-0.380$) and neuroticism ($p = 0.001$, $\beta = 0.387$) was significant with children's behavioral problems. The multiple correlation coefficient for children's behavioral problems variable was 0.57.

Conclusion: The present study confirmed the mediating role of parenting styles in the relationship between mothers' personality traits and children's behavioral problems. Children's behavioral problems can be the result of the interaction of personality traits and parenting styles.

Received: 19 Nov 2023

Accepted: 25 Jan 2024

Available: 18 Feb 2024

* **Corresponding author:** Fariba Hasani, Assistant Professor, Department of General Psychology, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

E-mail: Hassani.fariba@gmail.com

Tel: (+98) 2144600200

2476-5740/ © 2024 The Authors. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license

(<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Extended Abstract

Introduction

Children are vulnerable to behavioral problems due to developmental processes and environmental and situational conditions (1). Children's behavioral problems have been classified into two categories: internalizing and externalizing problems. Behavioral problems, especially the type of externalizing, imposes a lot of costs on the family and society, therefore the World Health Organization emphasizes the importance of the parent-child relationship (5).

Based on Belsky's conceptual model, parenting styles are influenced by the individual characteristics of parents (parental personality), child (temperament), and social context (resources of social support) (6). In this research, the investigation of direct and indirect relationships between parents' personality traits and their parenting styles with children's behavioral problems according to Belsky's model has been considered. Studies show that parents play a role in creating children's behavioral problems through specific parenting styles and educational environment (7-9, 20). The personality traits of parents also predict children's behavioral problems through parenting styles, modeling or through genetic factors as a basis for interpreting situations and perception (13-15).

The relationship between personality traits and parenting styles has been investigated in many studies and they have shown that there is a complex interaction between parents' personality traits, parenting styles, and children's behavioral problems. (16-19). A review of research literature (17) showed that effective parenting styles were associated with high agreeableness, openness to experience, and low conscientiousness, and neuroticism. Also, this study showed that mothers with high neuroticism supported their children to a lesser extent and often reported more behavioral problems in their children. According to the mentioned contents, this research was conducted with the aim of explaining the causal relationships between mothers' personality traits and children's behavioral problems based on the mediating role of parenting styles.

Method

This research is a descriptive study of correlation and modeling research. in 2022-2023, and 267 mothers were selected by convenient sampling method as the study sample. The criteria for mothers to enter the study were to have motivation and written consent to participate in the study, the ability to read and write, and not using psychological and psychiatric treatment in the last six months. Incomplete completion of questionnaires, possible divorce, and the need to receive psychological and psychiatric treatment were also considered as exclusion criteria. The entry criteria for children was to have normal intelligence. The mean and standard deviation of the age of mothers and children were 4.74 ± 43.48 years and 1.25

± 10.47 years, respectively. In this study, the Iranian standardized version of the Children's Behavior Inventory (22-23), Neo's 5-Factor Personality Traits Questionnaire (25-27), and the Alabama Parenting Practices Questionnaire (26-28) were used.

Children answered the Alabama Parenting Questionnaire and mothers answered the Neo 5-Factor Personality Traits Questionnaire and Child Behavior Inventory. At the end, data analysis was done by SPSS₂₄ and AMOS software version, using Pearson correlation method and structural equation modeling.

Results

The findings showed that the correlation coefficients between the variables were significant at the $P=0.05$ level. The minimum and maximum significant correlation was -0.12 and 0.78 . After five stages of correction by creating covariance between the errors of indicators of behavioral problems, fit indices showed that the measurement model has an acceptable fit with the collected data. In the measurement model, the largest factor load belonged to the indicator of positive parenting ($\beta=0.942$) and the smallest factor load belonged to the indicator of aggressive behavior ($\beta=0.487$). The fit indices of the structural model support the acceptable fit of the structural model with the collected data ($GFI=0.922$, $AGFI=0.877$, $DF=2.93$, $RMSEA=0.059$) based on the results of the path coefficient between ineffective parenting. And children's behavioral problems ($p=0.001$, $\beta=0.393$) were positive and the path coefficient between effective parenting and children's behavioral problems ($p=0.001$, $\beta=0.530$) was negative and significant. Also, the total path coefficient between the factors of agreeableness ($p=0.032$, $\beta=0.145$), openness ($p=0.019$, $\beta=0.151$) and conscientiousness of mothers' personality ($p=0.001$, $\beta=0.380$) $\beta=-0$) with negative children's behavioral problems and the total path coefficient between the neuroticism factor of mothers' personality ($p=0.001$, $\beta=0.387$) with children's behavioral problems was positive and significant. To calculate the unique contribution of each of the mediating variables, the formula proposed by Baron and Kenny (29) was used, which showed that the indirect path coefficient between personality neuroticism factor and children's behavioral problems through ineffective parenting ($p=0.001$, $0.096 = \beta$) and effective parenting ($p=0.001$, $\beta=0.130$) is positive and significant. The coefficient of the indirect path between the agreeableness of the mother's personality and children's behavioral problems due to ineffective parenting ($p=0.001$, $\beta=0.151$) was negative and significant. The coefficient of indirect path between mother's conscientiousness factor and children's behavioral problems through effective parenting ($p=0.001$, $\beta=0.200$) was negative and significant. The coefficient of multiple correlations for the variable of children's behavioral problems was 0.57 (Figure 1).

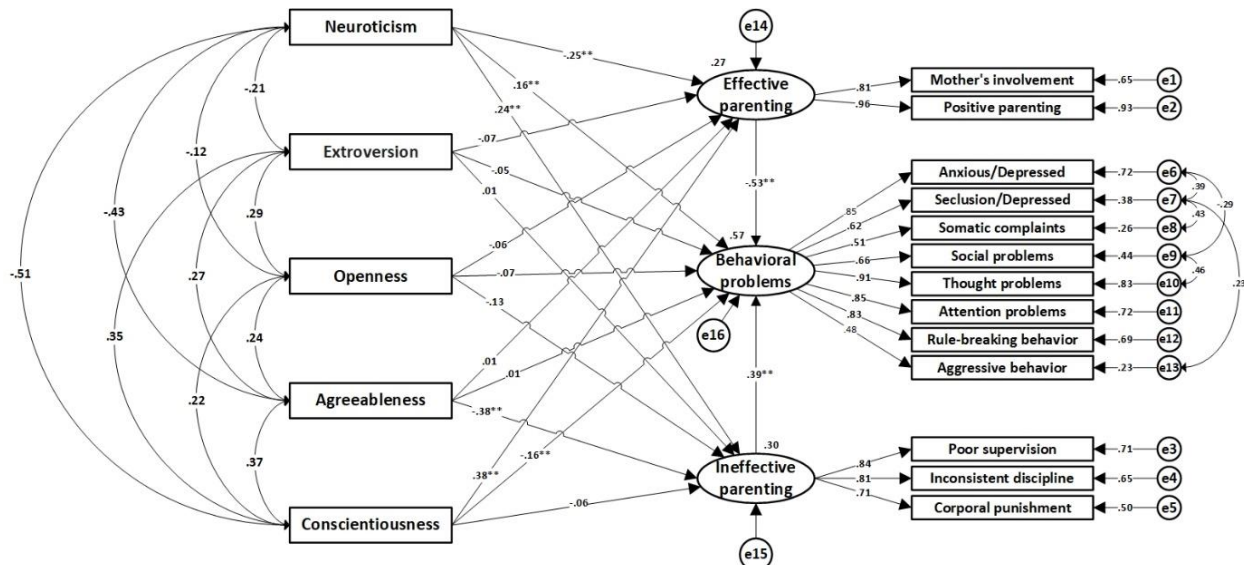

Figure 1: Standard estimation of the research structural model

Conclusion

The hypothesized model has a good fit with the data. Inefficient parenting positively and effective parenting negatively and significantly predict children's behavioral problems, which is consistent with other research findings (7-9 and 20) that have shown that ineffective parenting increases the incidence of behavioral problems in children. The behavioral pattern of parents in relation to their children affects the children's perception and behavior. Children learn the way of solving problems and social behaviors such as impulse control and self-expression from their parents and use them in interaction with their parents and peers.

Neuroticism and conscientiousness predict children's behavioral problems. This finding is consistent with the results of other researches (18, 13-15) which have shown that parents' personality traits are related to children's behavioral problems. The effect of parental neuroticism on children's emotional problems can be explained by mechanisms such as negative parental emotions, marital instability, chaotic home environment, or modeling of parental behavior (13). On the other hand, the mother's higher agreeableness and conscientiousness can reduce the emotional-behavioral problems in the child by increasing her inner satisfaction of her competence and ability to control impulses.

Efficient and ineffective parenting positively and meaningfully mediates the relationship between mother's neuroticism factor and children's behavioral problems. Dysfunctional parenting negatively and significantly mediates the relationship between mother's conscientiousness and agreeableness and children's behavioral problems. These findings are consistent with other studies (6) that have confirmed the mediating role of parenting styles in the relationship between parents' personality traits and children's emotional problems. The personality traits of parents have an effect on parent-child interactions and parenting styles through

the interpretation of situations and the way of perception, which can result in child behavioral problems (13).

The generalization of the findings of the present research to research groups and communities different from Tehran should be interpreted with caution. In order to prevent children's behavioral problems, intervention in parents' parenting methods should be considered.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is taken from the doctoral thesis of the first author, Mrs. Tinoosh Moshiri Far, in the field of general psychology of Islamic Azad University, Tehran branch. The scientific permission of this study was given by Islamic Azad University, Tehran branch, through the letter No 1013487402162593294 on the date of 03/02/2021. Also, the ethical considerations contained in the publication guide of the American Psychological Association and the ethical codes of the Iranian Psychological Organization, such as the principle of secrecy, confidentiality of information, obtaining written consent from the sample, etc., have been observed in this research.

Funding: This research did not financial fees have been received from any organization.

Authors' contributions: The first author of this article as the main researcher, the second and third authors as supervisors, and the fourth and fifth authors as consultant professors were involved in the project.

Conflict of interest: conducting research for the authors has no conflict of interest.

Acknowledgments: The authors wish to express their gratitude and appreciation for the cooperation of the Islamic Azad university of Tehran central branch to issue a license to conduct research tests and child and adolescent psychotherapy centers in 1-3 areas of Tehran and to all the sample individuals who have fully cooperated in this research.

مقاله پژوهشی

تبیین روابط علی بین صفات شخصیت مادران و مشکلات رفتاری کودکان بر اساس نقش میانجی گر سبک‌های فرزندپروری

تینوش مشیری فر^۱ ID، فریبا حسنی^{۲*} ID، فاطمه گلشنی^۳ ID، علیرضا عابدین^۴ ID، صادق تقی لو^۴ ID

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی عمومی، گروه روان‌شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲. استادیار، گروه روان‌شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۳. استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران

۴. استادیار، گروه روان‌شناسی، واحد آستارا، دانشگاه آزاد اسلامی، گیلان، ایران

چکیده

مشخصات مقاله

زمینه و هدف: شخصیت و شیوه تعامل والدین با کودک، از عوامل مهم در آسیب‌شناسی و پیشگیری زودرس مشکلات رفتاری کودکان به شمار می‌روند. این پژوهش با هدف تبیین روابط علی بین صفات شخصیت مادران و مشکلات رفتاری فرزندان بر اساس نقش میانجیگر سبک‌های فرزندپروری انجام شد.

روش: روش این پژوهش، توصیفی و از نوع همبستگی با شیوه مدل‌یابی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی مادران و کودکان ۸ الی ۱۲ سال آنان بود که ساکن مناطق ۱-۳ شهر تهران در سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بودند که ۲۶۷ مادر با روش نمونه‌گیری در دسترس به عنوان نمونه مورد مطالعه انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه صفات شخصیتی نئو (مک کری و کاستا، ۱۹۹۷)، سبک فرزندپروری آلاباما (فریک، ۱۹۹۱) و سیاهه رفتاری کودک (آخنیاخ و رسکولار، ۲۰۰۱) بود. تحلیل داده‌ها با نسخه ۲۴ نرم‌افزار SPSS و AMOS با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج به دست آمده مدل ساختاری مفروض با داده‌ها برازش مناسب دارد؛ ضریب مسیر کل بین توافق‌پذیری ($p=0/032$)، $\beta=-0/145$ ، گشودگی ($p=0/019$)، $\beta=-0/151$ ، و وظیفه‌شناسی شخصیت مادران ($p=0/001$)، $\beta=-0/380$ و روان‌رنجورخویی مادران ($p=0/001$)، $\beta=0/387$ با مشکلات رفتاری فرزندان معنادار بود. ضریب همبستگی چندگانه برای متغیر مشکلات رفتاری فرزندان ۰/۵۷ به دست آمد.

نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر نقش میانجی سبک‌های فرزندپروری در رابطه بین صفات شخصیت مادران و مشکلات رفتاری فرزندان را تأیید کرد. مشکلات رفتاری کودکان می‌تواند پیامد تعامل صفات شخصیت و سبک‌های فرزندپروری باشد.

کلیدواژه‌ها:

صفات شخصیتی مادران، مشکلات رفتاری فرزندان، سبک‌های فرزندپروری

دریافت شده: ۱۴۰۲/۰۸/۲۸

پذیرفته شده: ۱۴۰۲/۱۱/۰۵

منتشر شده: ۱۴۰۲/۱۱/۲۹

* نویسنده مسئول: فریبا حسنی، استادیار، گروه روان‌شناسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

رایانامه: Hassani.fariba@gmail.com

تلفن: ۰۲۱-۴۴۶۰۰۲۰۰

مقدمه

کودکان به دلیل فرایندهای تحولی و شرایط محیطی و موقعیتی در برابر مشکلات رفتاری^۱ آسیب‌پذیرند (۱). براساس یافته‌های پژوهشی، یک ششم کودکان به یکی از مشکلات رفتاری دچار می‌شوند (۲). همچنین، شیوع کلی اختلالات رفتاری در کودکان ایرانی ۲۳ درصد گزارش شده است (۳). مشکلات رفتاری کودکان را در دو طبقه مشکلات درون‌نمود و برون‌نمود^۲ طبقه‌بندی کرده‌اند. مشکلات درون‌نمود از نظر ماهیت، درون‌فردی بوده و رفتارهایی را شامل می‌شوند که بیش‌تر به درون خود کودک هدایت شده‌اند، مانند افسردگی، اضطراب، و اجتناب از فعالیت‌های اجتماعی. از سوی دیگر، مشکلات برون‌نمود، رفتارهایی هستند که به بیرون از وجود کودک هدایت می‌شوند مانند پرخاشگری، بیش‌فعالی، نافرمان‌برداری، و تکانشگری (۴). مشکلات رفتاری به‌ویژه نوع برون‌نمود، هزینه‌های زیادی را بر خانواده و جامعه تحمیل می‌کند، از این‌رو سازمان سلامت جهانی^۳ بر اهمیت حمایت از رابطه والد-کودک در سال‌های ابتدایی تاکید بسیاری دارد (۵).

بر اساس مدل مفهومی بلسکی^۴، سبک‌های فرزندپروری^۵ تحت تأثیر ویژگی‌های فردی والدین، کودک، و بافت اجتماعی است (۶). در هر یک از این حوزه‌های یاد شده، بلسکی پیوندهایی را بین پیش‌بینی‌کننده‌های خاص و رفتار والدینی مورد توجه قرار داد: در حوزه ویژگی‌های والدین، بلسکی اهمیت شخصیت والدین و عملکرد روان‌شناختی آنها (مانند افسردگی) را برجسته کرد و در حوزه ویژگی‌های کودک، بر خلق‌وخوی^۶ دشوار (یعنی عاطفه منفی^۷) تمرکز کرد و در حوزه بافت اجتماعی، به عادات کاری والدین، منابع حمایت اجتماعی و کیفیت روابط زناشویی پرداخت. در این پژوهش با توجه به مدل بلسکی بررسی روابط مستقیم و غیرمستقیم صفات شخصیتی^۸ والدین و سبک‌های فرزندپروری آنها با مشکلات رفتاری کودکان مورد

توجه قرار گرفته است. مطالعات نشان می‌دهد که والدین از راه سبک‌های خاص فرزندپروری و محیط تربیتی در ایجاد مشکلات رفتاری کودکان نقش دارند (۷-۹). سبک فرزندپروری مجموعه‌ای از رفتارها برای توصیف تعامل والدین و کودک شامل دو عنصر وظیفه‌شناسی^۹ و مطالبه‌گری^{۱۰} والدین است. از دیدگاه بامریند^{۱۱} دو بعد شیوه فرزندپروری یعنی مراقبت^{۱۲}، و مهارگری^{۱۳} این گونه توصیف شده است؛ مراقبت به رفتارهایی با درون‌مایه پذیرش و گرمی^{۱۴} و بعد کنترل به مفهوم بیش‌حمایتی^{۱۵} اشاره دارد (۱۰). بر این اساس والدینی که میانه طیف مراقبت و کنترل را در پیش گرفته و سبک فرزندپروری کارآمد را اتخاذ می‌کنند با فراهم کردن محیط برای تجربه توأم با خودمختاری^{۱۶}، کودکانی با مشکلات رفتاری کمتر و سلامت روانی بالاتر پرورش می‌دهند. از سوی دیگر، قدرت‌طلبی والدین تحت عنوان فرزندپروری ناکارآمد که یک رابطه یکطرفه شامل پذیرش و صمیمیت اندک، کنترل بیش از حد توأم با رفتارهای سخت‌گیرانه و انضباطی می‌سازد، زمینه را برای اختلال‌های روان‌شناختی مانند پرخاشگری، خشونت، گوشه‌گیری، و اضطراب در کودکان فراهم می‌کند (۱، ۴، ۱۱، ۱۲).

صفات شخصیتی^{۱۷} والدین به‌عنوان مبنای تفسیر و تعبیر موقعیت‌ها و شیوه ادراک با دیگری، از راه سبک‌های فرزندپروری، الگو سازی، یا از راه عوامل ژنتیکی مشکلات رفتاری فرزندان را پیش‌بینی می‌کند (۱۳). پژوهشگران در یافته‌اند مشکلات برون‌نمود در افراد دارای مادران وظیفه‌شناس^{۱۸} کمتر است. علاوه بر این، مادران و پدرانی که خود را وظیفه‌شناس‌تر ارزیابی می‌کنند، سهولت بیش‌تری در تعیین محدودیت برای فرزندان گزارش کرده که با مشکلات رفتاری کمتر رابطه دارد (۱۴). مازا و همکاران نقش صفات شخصیتی والدین بر مشکلات رفتاری کودکان را تأیید کرده و روان‌رنجورخویی^{۱۹} را عامل مهمی در پیش‌بینی مشکلات رفتاری کودکان می‌دانند (۱۵). فرزندان والدینی که دارای

11. Baumrind
12. Care
13. Control
14. Acceptance and warmth
15. Over supporting
16. Autonomy
17. Personality Traits
18. Dutiful
19. Neuroticism

1. Behavioral problems
2. Internalizing and externalizing behavioral problems
3. World Health Organization
4. Belsky
5. Parenting style
6. Mood
7. Negative affect
8. Personality traits
9. Conscientiousness
10. Demandingness

سطوح بالای روان‌رنجورخویی هستند، معمولاً خودشان روان‌رنجورخویی بالایی دارند و همچنین، خطر ابتلا به علائم اضطراب و افسردگی را افزایش می‌دهند (۱۳).

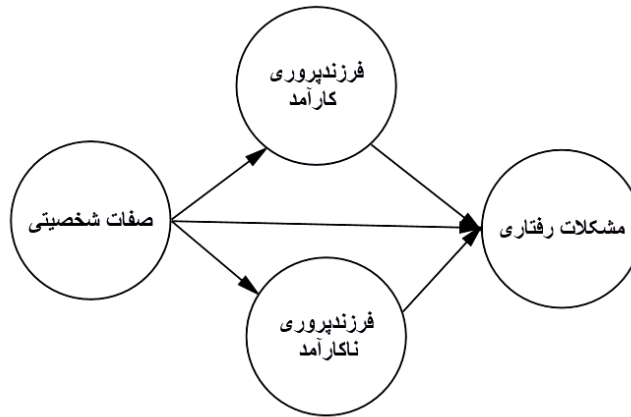
مطالعات متعدد ارتباط بین صفات شخصیتی و سبک‌های فرزندپروری را بررسی کرده‌اند. پژوهشگران در مطالعه‌ای ضمن گزارش ارتباط معنادار بین صفات شخصیتی و سبک‌های فرزندپروری (گرمی، کنترل رفتار، و حمایت از خودمختاری) دریافتند والدینی که دارای سطوح بالای برونگرایی^۱، توافق^۲، گشودگی به تجربه^۳، وظیفه‌شناسی و روان‌رنجورخویی پایین بودند، به احتمال زیاد سبک فرزندپروری گرم و کنترل رفتاری بالاتری داشتند. حمایت از خودمختاری با رضایتمندی بالا و روان‌رنجورخویی کم همراه بود. والدین سازش‌یافته با سطح روان‌رنجورخویی پایین، کمتر احتمال دارد که تحریک‌پذیر و عصبانی باشند که این عوامل اغلب با سبک‌های سخت انضباطی و تعاملات پرتعارض مرتبط است (۱۶). مروری بر پیشینه انجام شده توسط آچترگارد و همکاران (۱۷)، شواهدی را به نفع ارتباط بین صفات شخصیتی و سبک‌های فرزندپروری برجسته کرد: سبک‌های فرزندپروری مطلوب با توافق‌پذیری بالا، گشودگی به تجربه، و وظیفه‌شناسی، و روان‌رنجورخویی کم همراه بود. این بررسی همچنین نشان داد که مادران مبتلا به روان‌رنجورخویی بالا به میزان کمتری از فرزندان خود حمایت کرده و اغلب مشکلات رفتاری بیشتری در فرزندان نشان‌دهنده گزارش می‌دهند. کروپیک و همکاران (۱۸) نشان دادند تعامل پیچیده‌ای بین صفات شخصیتی والدین، سبک‌های فرزندپروری و مشکلات رفتاری کودکان وجود دارد. توافق‌پذیری و گشودگی به تجربه

والدین، عواطف منفی و روان‌رنجورخویی از راه سبک‌های فرزندپروری ناکارآمد تأثیر غیرمستقیم مثبتی بر مشکلات رفتاری کودکان دارد. یافته‌های پژوهشگران دیگر (۶) نیز ضمن تأیید نقش میانجی سبک‌های فرزندپروری در رابطه بین صفات شخصیت والدین و مشکلات هیجانی کودکان نشان می‌دهد گشودگی مادر به طور غیرمستقیم با مشکلات هیجانی به‌ویژه افسردگی کودک مرتبط است. بر اساس نتایج پژوهش عامریان و همکاران (۱۹) صفات شخصیتی و سبک فرزندپروری دنیای سلامت روان کودک را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. در مطالعه‌ای دیگر با بررسی سبک فرزندپروری، شخصیت والدین و خلق‌وخوی کودک در کودکان مبتلا به اختلالات اضطرابی و کودکان غیرمبتلا مشخص شد اختلال اضطراب با اقتدار مادر و جامعه‌پذیری فرزند، رابطه منفی داشت (۷).

مرور مطالب گفته شده حاکی از شواهد گسترده‌ای است که نشان می‌دهند ویژگی‌های رفتاری والدین عامل کلیدی در افزایش مشکلات رفتاری کودک است (۱، ۸). با وجود این تعداد کمی از مطالعات تجربی بررسی کرده‌اند که چگونه صفات شخصیتی مادر روی سبک‌های فرزندپروری و مشکلات کودک به طور همزمان تأثیر می‌گذارد؛ بنابراین این پژوهش با هدف تبیین روابط علی بین صفات شخصیت مادران و مشکلات رفتاری فرزندان براساس نقش میانجیگر سبک‌های فرزندپروری انجام شد. مدل مفروض این پژوهش در شکل ۱ ترسیم شده است که در آن صفات شخصیتی مادر به‌عنوان متغیر برونزا، فرزندپروری کارآمد و ناکارآمد به‌عنوان متغیرهای میانجی، و مشکلات رفتاری کودک به‌عنوان متغیرهای ملاک در نظر گرفته شدند.

1. Extraversion
2. Agreeableness

3. Openness

شکل ۱. مدل پیشنهادی آزمون شده مشکلات رفتاری کودکان

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت کنندگان: این پژوهش مطالعه‌ای توصیفی از نوع همبستگی و پژوهش‌های مدل‌یابی است. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی مادران دارای کودکان ۸ الی ۱۲ سال ساکن مناطق ۱-۳ شهر تهران در سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بودند که از بین آنها با استفاده از برآورد ارائه شده توسط شوماخر و لوماکس (۲۰)، ۲۶۷ مادر دارای کودک شاغل به تحصیل در مقطع دبستان واقع در غرب تهران با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. معیارهای ورود مادران به پژوهش داشتن انگیزه و رضایت کتبی شرکت در پژوهش، حداقل تحصیلات سیکل، عدم استفاده از درمان روان‌شناختی و روان‌پزشکی در شش ماه‌اخیر بود، تکمیل ناقص پرسشنامه‌ها، طلاق احتمالی، و نیاز به دریافت درمان روان‌شناختی و روان‌پزشکی نیز به‌عنوان معیار خروج در نظر گرفته‌شد. ملاک ورود کودکان نیز داشتن هوش بهنجار بود. میانگین و انحراف استاندارد سنی مادران و کودکان به ترتیب $43/48 \pm 4/74$ سال و $10/47 \pm 1/25$ سال بود. میزان تحصیلات ۲۷ نفر (۱۰/۱ درصد) از مادران شرکت‌کننده در پژوهش زیر دیپلم، ۶۱ نفر (۲۲/۸ درصد) دیپلم، ۱۶ نفر (۶ درصد) کاردانی، ۱۰۱ نفر (۳۷/۸ درصد) کارشناسی و ۶۲ نفر (۲۳/۲ درصد) کارشناسی ارشد و بالاتر بود. در بین فرزندان شرکت‌کننده در پژوهش ۱۴۵ نفر (۵۴/۳ درصد) دختر و ۱۲۲ نفر (۴۵/۷ درصد) پسر بودند. در نهایت ۲۳ نفر (۸/۶ درصد) از فرزندان در پژوهش در پایه

دوم، ۳۸ نفر (۱۴/۲ درصد) در پایه سوم، ۶۵ نفر (۲۴/۳ درصد) در پایه چهارم، ۷۲ نفر (۲۷ درصد) در پایه پنجم و ۶۹ نفر (۲۵ درصد) در پایه ششم مشغول به تحصیل بودند.

ب) ابزار

۱. سیاهه رفتاری کودکان^۱: برای اندازه‌گیری مشکلات هیجانی-رفتاری کودکان از سیاهه رفتاری کودکان اخبناخ و رسکولار (۲۰۰۱) استفاده شد (۲۱). این سیاهه با ۱۱۳ گویه به سنجش مشکلات هیجانی-رفتاری می‌پردازد. پاسخ به گویه‌های سیاهه رفتاری کودک آخبناخ به صورت لیکرت ۳ گزینه‌ای از ۰ تا ۱۲ است. نمره مشکلات هیجانی-رفتاری از راه جمع نمره‌های مشکلات رفتاری درون‌نمود، مشکلات برون‌نمود و مشکلات توجه^۲، مشکلات تفکر^۳، و مشکلات اجتماعی^۴ به دست می‌آید. دامنه نمره‌های مشکلات هیجانی-رفتاری از ۰ تا ۲۴۰ و گستره نمرات برای دامنه مرزی از ۶۰ تا ۶۳ و بالاتر از نمره ۶۳ برای دامنه بالینی در نظر گرفته شده است. اعتبار بازآزمایی^۵ و همسانی درونی^۶ را برای مشکلات هیجانی-رفتاری به ترتیب ۰/۹۴ و ۰/۹۷، مشکلات رفتاری برون‌نمود ۰/۹۲ و ۰/۹۴ و مشکلات رفتاری درون‌نمود ۰/۹۱ و ۰/۹۰ گزارش کرده‌اند. ضرایب آلفای کرونباخ را برای مشکلات هیجانی-رفتاری، مشکلات رفتاری درون‌نمود، و مشکلات رفتاری برون‌نمود بین ۰/۷۸ تا ۰/۹۷ گزارش کردند (۲۲). در هنجاریابی این سیاهه در جمعیت ایرانی، ضرایب اعتبار بازآزمایی و همسانی درونی برای مقیاس صلاحیت

4. Social problems
5. Retest reliability
6. Internal consistency

1. Child Behavior Checklist (CBCL)
2. Attention problems
3. Thought problems

کلی ۰/۵۸ و ۰/۷۹، مشکلات هیجانی-رفتاری ۰/۵۸ و ۰/۸۳، مشکلات درون‌نمود ۰/۴۸ و ۰/۸۶، مشکلات برون‌نمود ۰/۹۷ و ۰/۸۸، مشکلات توجه ۰/۳۹ و ۰/۸۰، مشکلات تفکر ۰/۳۸ و ۰/۷۸ و مشکلات اجتماعی ۰/۴۸ و ۰/۶۹ گزارش شده است. برای بررسی روایی وابسته به ملاک از فرم والد پرسشنامه علائم مرضی کودکان استفاده شد و همبستگی بین همه مقیاس‌های سیاهه رفتاری کودکان با اختلالات پرسشنامه علائم مرضی کودکان معنادار بود. همچنین در بررسی روایی سازه مقیاس‌های سیاهه رفتاری کودکان، ضریب همبستگی بین مقیاس‌ها بین ۰/۰۹ تا ۰/۹۷ و در سطح $p < ۰/۰۵$ معنادار بودند (۲۲). در این پژوهش آلفای کرونباخ مشکلات هیجانی-رفتاری ۰/۸۰، مشکلات درون‌نمود ۰/۸۱، مشکلات برون‌نمود ۰/۸۷، مشکلات توجه ۰/۸۰، مشکلات تفکر ۰/۷۲ و مشکلات اجتماعی ۰/۷۹ به دست آمد.

۲. پرسشنامه صفات شخصیت ۵ عاملی نئو: پرسشنامه شخصیتی نئو توسط مک کری و کاستا^۲ در سال ۱۹۹۷ (۲۳) ساخته شد. این آزمون دارای ۶۰ گویه است و برای ارزیابی ۵ عامل اصلی شخصیت (روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، توافق، و وظیفه‌شناسی) به کار می‌رود. این پرسشنامه دارای دو فرم است که یکی (S) برای گزارش‌های شخصی است که توسط خود آزمودنی درجه‌بندی می‌شود و متناسب مردان و زنان در تمام سنین است. دیگری فرم (R) یا تجدید نظر شده نام دارد و بر اساس درجه‌بندی‌های مشاهده‌گر است و با ضمیر سوم شخص شروع می‌شود. فرم (R) هم می‌تواند به طور مستقل برای ارزیابی شخصیت به کار رود و هم به عنوان مکملی برای گزارش‌های شخصی فرم (S) و یا بررسی روایی آن مورد استفاده قرار گیرد. در این پژوهش از فرم S (گزارش شخصی) استفاده شد. پاسخنامه این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرتی (کاملاً مخالفم، مخالفم، بی تفاوت، موافقم و کاملاً موافقم) تنظیم شده است. حداقل و حداکثر نمره در هر زیرمقیاس پرسشنامه بین ۱ تا ۱۹۲ است. ۱ تا ۷۵ بسیار پایین، ۷۵ تا ۹۵ پایین، ۹۵ تا ۱۱۴ متوسط، ۱۱۴ تا ۱۳۵ بالا، و ۱۳۵ تا ۱۹۲ بسیار بالا است. مک کری و کاستا روایی محتوایی پرسشنامه را بررسی کرده و همبستگی

درون‌طبقاتی در بین ارزیاب‌ها را از ۰/۳۰ تا ۰/۶۵، و همبستگی بین میانگین رتبه‌بندی مشاهده‌گران و گزارش‌های خود را از ۰/۲۵ تا ۰/۶۲ محاسبه کردند. همچنین اعتبار عوامل پنج‌گانه را بین ۰/۷۶ تا ۰/۹۰ گزارش کرده‌اند. ضریب آلفای فرم S (گزارش شخصی) و فرم R (ارزیابی مشاهده‌گر) بین ۰/۶۶ تا ۰/۹۲ گزارش شده است (۲۴). در هنجاریابی پرسشنامه که روی نمونه ایرانی انجام شد ضریب همبستگی پنج بعد اصلی را بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ گزارش شد. ضرایب آلفای کرونباخ در هر یک از عوامل اصلی روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، باز بودن، سازگاری، و وظیفه‌شناسی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ به دست آمد. جهت بررسی روایی محتوایی این آزمون از همبستگی بین دو فرم گزارش شخصی (S) و فرم ارزیابی مشاهده‌گر (R) استفاده شد، که حداکثر همبستگی به میزان ۰/۶۶ در عامل برون‌گرایی و حداقل آن به میزان ۰/۴۵ در عامل سازگاری بود (۲۵).

۳. پرسشنامه شیوه‌های فرزندپروری آلاباما^۳: این پرسشنامه توسط فریک در سال ۱۹۹۱ ساخته شد (۲۵) و یک ابزار خودگزارشی ۴۲ گویه‌ای شامل پنج حوزه تنبیه بدنی^۴، نظم و انضباط ناپایدار^۵، نظارت ضعیف^۶، درگیر بودن از جهت تعامل^۷، و فرزندپروری مثبت^۸ است. گویه‌ها در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از هرگز تا همیشه تنظیم شده‌اند. این مقیاس مناسب کودکان بین ۸ تا ۱۶ ساله است. برای به دست آوردن نمره هر زیرمقیاس کافی است امتیاز همه گویه‌های مربوط به زیرمقیاس مورد نظر را با هم جمع کرد، بنابراین دامنه نمرات بین ۰ تا ۲۱۰ است. نمرات بالاتر در بخش بیانگر آن است که والدین از آن شیوه فرزندپروری بیش‌تر استفاده می‌کنند. پژوهشگران نشان داده‌اند تنبیه بدنی و ضعف در نظارت رابطه مثبت معناداری با اختلالات رفتاری نوجوانان دارد (روایی همگرا). همچنین همسانی درونی مقیاس‌ها از ۰/۴۶ تا ۰/۸۰ (۲۶) و پایایی از راه آزمون-بازآزمون در فاصله زمانی سه‌ساله ۰/۶۵ گزارش کرده‌اند (۲۶). سامانی همبستگی والدگری مثبت را با پرسشنامه فرایندهای خانواده ۰/۵۵ به دست آورد. متوسط همبستگی عوامل با یکدیگر را ۰/۱۷ و متوسط ضریب همبستگی عوامل با نمره کل را ۰/۵۵

5. Inconsistent discipline
6. Poor monitoring/supervision
7. Parental involvement
8. Positive parenting

1. FTM-Factor Model of personality Big-5
2. McCrae & Costa
3. Alabama Questionnaire Parenting
4. Corporal punishment

پایان پس از تکمیل تعداد نمونه‌ها به میزان مناسب، جمع‌آوری داده متوقف شد. به منظور اصل رازداری به شرکت کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات حاصل از پژوهش به صورت گروهی مورد تحلیل قرار خواهد گرفت و اطلاعات فردی شان کاملاً محرمانه باقی خواهد ماند. در پایان تحلیل داده‌ها توسط نسخه ۲۴ نرم‌افزار SPSS و AMOS و با استفاده با روش همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد.

یافته‌ها

جدول ۱ میانگین، انحراف استاندارد، و ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

گزارش کرد. دامنه ضریب پایایی با روش بازآزمایی بین ۰/۷۵ تا ۰/۸۶ به دست آمد. ضریب آلفای عوامل اقتدار، عدم اطلاع، و نظارت ضعیف به ترتیب ۰/۵۵، ۰/۵۶ و ۰/۵۲ و ضریب آلفای والدگری مثبت، مشارکت بدنی، و تنبیه بدنی ۰/۸۶، ۰/۸۲ و ۰/۸۲ گزارش شد (۲۷).

ج) روش اجرا: پس از تصویب پروپوزال و اخذ مجوز از دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، ۲۶۷ کودک و مادر توسط مدیر مدرسه‌ای در غرب تهران برای شرکت در پژوهش دعوت به همکاری شدند و پس از شنیدن توضیحات پژوهش و اخذ رضایت مشارکت آگاهانه، پرسشنامه الکترونیکی برای آنان ارسال شد. کودکان به پرسشنامه فرزندپروری آلاباما و مادران به پرسشنامه صفات شخصیت ۵ عاملی نئو و سیاهه رفتاری کودک پاسخ دادند. به منظور جمع‌آوری داده‌ها ابتدا پرسشنامه‌های مطالعه در داخل سایت گوگل داکس^۱ بارگذاری شد. در

جدول ۱: ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش در گروه مادران

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۱. شخصیت- روان‌رنجورخوبی	-												
۲. شخصیت- برونگرایی	۰/۲۱ ^{°°}	-											
۳. شخصیت- گشودگی	۰/۱۲ [°]	۰/۲۹ ^{°°}	-										
۴. شخصیت- توافق‌پذیری	۰/۴۳ ^{°°}	۰/۲۷ ^{°°}	۰/۲۴ ^{°°}	-									
۵. شخصیت- وظیفه‌شناسی	۰/۵۱ ^{°°}	۰/۳۵ ^{°°}	۰/۲۲ ^{°°}	۰/۳۷ ^{°°}	-								
۶. فرزندپروری کارآمد- مشارکت مادر	۰/۳۴ ^{°°}	۰/۰۸	۰/۰۳	۰/۲۳ ^{°°}	۰/۳۹ ^{°°}	-							
۷. فرزندپروری کارآمد- فرزندپروری مثبت	۰/۴۰ ^{°°}	۰/۱۰	۰/۰۴	۰/۲۰ ^{°°}	۰/۴۵ ^{°°}	۰/۷۸ ^{°°}	-						
۸. فرزندپروری ناکارآمد- عدم ثبات در برخورد	۰/۳۲ ^{°°}	۰/۰۹	۰/۰۱	۰/۳۸ ^{°°}	۰/۲۳ ^{°°}	۰/۱۳ ^{°°}	۰/۱۸ ^{°°}	-					
۹. فرزندپروری ناکارآمد- ضعف در نظارت	۰/۳۷ ^{°°}	۰/۱۰	۰/۰۲	۰/۴۲ ^{°°}	۰/۲۴ ^{°°}	۰/۱۰	۰/۳۱ ^{°°}	۰/۶۹ ^{°°}	-				
۱۰. فرزندپروری ناکارآمد- تنبیه بدنی	۰/۳۳ ^{°°}	۰/۱۴ [°]	۰/۰۸	۰/۳۲ ^{°°}	۰/۲۳ ^{°°}	۰/۲۰ ^{°°}	۰/۲۱ ^{°°}	۰/۶۳ ^{°°}	۰/۵۲ ^{°°}	-			
۱۱. مشکلات رفتاری- اضطراب/افسردگی	۰/۴۲ ^{°°}	۰/۰۹	۰/۰۶	۰/۲۷ ^{°°}	۰/۲۵ ^{°°}	۰/۴۴ ^{°°}	۰/۵۲ ^{°°}	۰/۳۵ ^{°°}	۰/۳۶ ^{°°}	۰/۳۵ ^{°°}	-		
۱۲. مشکلات رفتاری- گوشه‌گیری/افسردگی	۰/۳۷ ^{°°}	۰/۰۲	۰/۰۴	۰/۱۸ ^{°°}	۰/۱۴ ^{°°}	۰/۳۸ ^{°°}	۰/۴۵ ^{°°}	۰/۳۴ ^{°°}	۰/۳۳ ^{°°}	۰/۳۰ ^{°°}	۰/۷۱ ^{°°}	-	
۱۳. مشکلات رفتاری- شکایات جسمانی	۰/۲۶ ^{°°}	۰/۰۱	۰/۰۲	۰/۲۲ ^{°°}	۰/۱۳ ^{°°}	۰/۲۷ ^{°°}	۰/۳۲ ^{°°}	۰/۳۷ ^{°°}	۰/۳۶ ^{°°}	۰/۲۸ ^{°°}	۰/۴۴ ^{°°}	۰/۶۰ ^{°°}	-
۱۴. مشکلات رفتاری- مشکلات اجتماعی	۰/۳۴ ^{°°}	۰/۰۹	۰/۰۴	۰/۲۱ ^{°°}	۰/۲۱ ^{°°}	۰/۳۴ ^{°°}	۰/۴۲ ^{°°}	۰/۲۲ ^{°°}	۰/۳۲ ^{°°}	۰/۳۰ ^{°°}	۰/۴۴ ^{°°}	۰/۳۰ ^{°°}	۰/۳۰ ^{°°}
۱۵. مشکلات رفتاری- مشکلات تفکر	۰/۴۰ ^{°°}	۰/۱۳ [°]	۰/۰۹	۰/۲۹ ^{°°}	۰/۲۴ ^{°°}	۰/۴۵ ^{°°}	۰/۵۳ ^{°°}	۰/۳۲ ^{°°}	۰/۳۸ ^{°°}	۰/۳۶ ^{°°}	۰/۶۰ ^{°°}	۰/۵۸ ^{°°}	۰/۴۶ ^{°°}
۱۶. مشکلات رفتاری- مشکلات توجه	۰/۳۸ ^{°°}	۰/۱۹ ^{°°}	۰/۰۶	۰/۲۸ ^{°°}	۰/۲۷ ^{°°}	۰/۳۹ ^{°°}	۰/۴۸ ^{°°}	۰/۲۸ ^{°°}	۰/۳۴ ^{°°}	۰/۳۹ ^{°°}	۰/۴۵ ^{°°}	۰/۴۴ ^{°°}	۰/۳۸ ^{°°}
۱۷. مشکلات رفتاری- رفتار قانون‌شکنی	۰/۴۷ ^{°°}	۰/۱۲	۰/۰۷	۰/۳۱ ^{°°}	۰/۳۲ ^{°°}	۰/۳۹ ^{°°}	۰/۴۴ ^{°°}	۰/۳۹ ^{°°}	۰/۴۱ ^{°°}	۰/۳۹ ^{°°}	۰/۵۱ ^{°°}	۰/۴۹ ^{°°}	۰/۴۳ ^{°°}
۱۸. مشکلات رفتاری- رفتار پرخاشگری	۰/۳۳ ^{°°}	۰/۱۳ [°]	۰/۱۱	۰/۲۳ ^{°°}	۰/۲۶ ^{°°}	۰/۲۴ ^{°°}	۰/۳۲ ^{°°}	۰/۴۱ ^{°°}	۰/۳۳ ^{°°}	۰/۳۳ ^{°°}	۰/۴۵ ^{°°}	۰/۳۶ ^{°°}	۰/۲۵ ^{°°}
میانگین	۲۵/۹۳	۲۶/۰۳	۲۳/۷۷	۳۰/۲۴	۲۸/۹۹	۲۵/۴۵	۱۹/۱۸	۱۶/۸۶	۱۶/۹۵	۷/۹۲	۳/۵۰	۳/۴۲	۱/۶۳
انحراف استاندارد	۵/۷۱	۶/۲۲	۵/۸۶	۷/۱۵	۶/۴۷	۷/۲۹	۳/۹۳	۳/۱۲	۳/۴۸	۲/۸۳	۱/۹۰	۲/۱۶	۱/۲۲
چولگی	۰/۲۸	۰/۱۸	۰/۲۲	۰/۲۷	۰/۵۹	۰/۳۷	۰/۹۹	۰/۷۶	۰/۹۴	۰/۲۹	۰/۴۲	۱/۰۵	۰/۷۷

کشیدگی	-۰/۹۱	-۰/۵۲	۰/۲۰	-۰/۴۲	-۰/۷۱	-۰/۹۲	۰/۰۶	۰/۳۱	۰/۶۹	-۰/۸۶	۰/۴۸	۰/۳۷	۰/۳۷
ضرب تحمل	۰/۵۷	۰/۷۹	۰/۸۱	۰/۶۱	۰/۵۷	۰/۳۷	۰/۳۴	۰/۴۱	۰/۴۷	۰/۵۶	-	-	-
تورم واریانس	۱/۷۷	۱/۲۷	۱/۲۳	۱/۶۳	۱/۷۷	۲/۷۰	۲/۹۶	۲/۴۶	۲/۱۲	۱/۷۹	-	-	-

*P < ۰/۰۵ و **P < ۰/۰۱

ادامه جدول ۱

متغیرها	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲
۱۸. مشکلات رفتاری- مشکلات اجتماعی	-	-	-	-	-
۱۹. مشکلات رفتاری- مشکلات تفکر	۰/۴۹**	-	-	-	-
۲۰. مشکلات رفتاری- مشکلات توجه	۰/۵۴**	۰/۶۶**	-	-	-
۲۱. مشکلات رفتاری- رفتار قانون شکنی	۰/۴۸**	۰/۷۳**	۰/۵۷**	-	-
۲۲. مشکلات رفتاری- رفتار پرخاشگری	۰/۳۲**	۰/۳۸**	۰/۴۶**	۰/۷۳**	-
میانگین	۲/۹۴	۲/۳۹	۲/۵۶	۴/۰۸	۴/۱۱
انحراف استاندارد	۱/۱۴	۱/۴۶	۲/۱۹	۲/۸۷	۲/۹۴
چولگی	۱/۳۲	-۰/۰۵	۰/۶۳	۰/۵۰	-۰/۳۹
کشیدگی	۰/۶۰	-۰/۱۴	-۰/۴۰	-۰/۴۸	-۰/۲۵

*P < ۰/۰۵ و **P < ۰/۰۱

این یافته نشان می‌دهد که مفروضه نرمال بودن توزیع داده‌های چندمتغیری در بین داده‌ها برقرار بوده است.

تحلیل مدل

الف) مدل اندازه‌گیری: در این پژوهش متغیرهای فرزندپروری کارآمد، فرزندپروری ناکارآمد، و مشکلات رفتاری فرزندان مکتون بوده و مدل اندازه‌گیری پژوهش را تشکیل دادند. چگونگی برازش مدل اندازه‌گیری با داده‌ها به وسیله تحلیل عاملی تأییدی و برآورد بیشینه احتمال^۴ مورد ارزیابی قرار گرفت. شاخص‌های برازندگی مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۱ نشان می‌دهد که ضرایب همبستگی بین متغیرها در جهت مورد انتظار و همسو با تئوری‌های حوزه پژوهش بود. همچنین مقادیر کشیدگی و چولگی همه متغیرها در محدوده +۲ و -۲ قرار داشت. این مطلب بیانگر آن است که توزیع داده‌های مربوط به متغیرهای پژوهش نرمال بودند. مفروضه همخطی بودن به کمک مقادیر عامل تورم واریانس^۱ و ضریب تحمل^۲ مورد بررسی قرار گرفت و همچنان که جدول ۱ نشان می‌دهد مفروضه همخطی بودن نیز در بین داده‌ها برقرار بود. مفروضه نرمال بودن توزیع داده‌های چندمتغیری با استفاده از ارزیابی اطلاعات «فاصله مهنوبایس^۳» انجام شد. مقادیر چولگی و کشیدگی اطلاعات فاصله مهنوبایس به ترتیب برابر با ۱/۱۲ و ۰/۹۸ به دست آمد.

جدول ۲: شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری

نقطه برش	مدل ساختاری	مدل اندازه‌گیری		شاخص‌های برازندگی
		مدل اصلاح شده	مدل اولیه	
-	۲۰۸/۳۸	۱۵۱/۸۰	۳۷۲/۹۹	مجذور کای ^۵
-	۱۰۸	۵۷	۶۲	درجه آزادی مدل
کمتر از ۳	۱/۹۳	۲/۶۶	۶/۰۲	آزمون کای دو ^۶
۰/۹۰ >	۰/۹۲۲	۰/۹۲۲	۰/۸۲۷	شاخص نیکویی برازش ^۷

5. Chi-square

6. Normed chi-square (χ^2/df)

7. Goodness Fit Index (GFI)

1. Variance inflation factor (VIF)

2. Tolerance

3. Mahalanobis distance (D)

4. Maximum likelihood estimation (ML)

۰/۸۵۰ >	۰/۸۷۷	۰/۸۷۵	۰/۷۴۵	نیکویی برازش اصلاح شده ^۱
۰/۹۰ >	۰/۹۶۱	۰/۹۵۷	۰/۸۶۰	شاخص تناسب مقایسه‌ای ^۲
۰/۰۸ <	۰/۰۵۹	۰/۰۷۹	۰/۱۳۷	شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد ^۳

نشانه‌ها بزرگتر از ۰/۳۲ بوده است، بنابراین همه آنها از توان لازم برای اندازه‌گیری متغیرهای مکنون این پژوهش برخوردار بودند.

(ب) مدل ساختاری: در مدل ساختاری پژوهش چنین فرض شده بود که صفات شخصیت مادران با میانجیگری سبک‌های فرزندپروری، مشکلات رفتاری فرزندان را پیش‌بینی می‌کند. مدل ساختاری با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری تحلیل شد. جدول ۲ نشان می‌دهد که شاخص‌های برازندگی حاصل از برازش قابل قبول مدل ساختاری با داده‌های گردآوری شده حمایت می‌کند. در ادامه جدول ۳ ضرایب مسیر مستقیم، غیرمستقیم و کل بین متغیرهای پژوهش در مدل ساختاری را نشان می‌دهد.

براساس نتایج جدول ۲ شاخص‌های برازندگی حاصل از تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که هیچ یک از شاخص‌های برازندگی از برازش قابل قبول مدل اندازه‌گیری با داده‌های گردآوری شده حمایت نمی‌کند. به همین دلیل با ارزیابی شاخص‌های اصلاح، مدل اندازه‌گیری در پنج مرحله با ایجاد کوواریانس بین خطاهای نشانگرهای مشکلات رفتاری اصلاح شد. با این اصلاح شاخص‌های برازندگی حاصل شده نشان داد مدل اندازه‌گیری با داده‌های گردآوری شده برازش قابل قبول دارد. در مدل اندازه‌گیری بزرگترین بار عاملی متعلق به نشانگر فرزندپروری مثبت ($\beta=0/942$) و کوچک‌ترین بار عاملی متعلق به نشانگر رفتار پرخاشگری ($\beta=0/487$) بود. بدین ترتیب با توجه به اینکه بارهای عاملی همه

جدول ۳: ضرایب مستقیم بین متغیرهای پژوهش در مدل ساختاری

ضریب	مسیرها	b	S.E	β	p
	توافق‌پذیری ← فرزندپروری ناکارآمد	-۰/۱۵۶	۰/۰۳۲	-۰/۳۸۲	۰/۰۰۱
	گشودگی ← فرزندپروری ناکارآمد	-۰/۰۷۲	۰/۰۳۷	-۰/۱۲۷	۰/۰۵۴
	روان‌رنجورخوبی ← فرزندپروری ناکارآمد	۰/۱۰۵	۰/۰۳۱	۰/۲۴۴	۰/۰۰۲
	وظیفه‌شناسی ← فرزندپروری ناکارآمد	-۰/۰۱۸	۰/۰۲۵	-۰/۰۵۶	۰/۴۵۶
	برونگرایی ← فرزندپروری ناکارآمد	۰/۰۰۵	۰/۰۳۳	۰/۰۱۰	۰/۹۲۵
	توافق‌پذیری ← فرزندپروری کارآمد	۰/۰۰۹	۰/۰۴۹	۰/۰۰۷	۰/۹۲۴
	گشودگی ← فرزندپروری کارآمد	-۰/۰۵۷	۰/۰۵۵	-۰/۰۵۷	۰/۲۸۴
	روان‌رنجورخوبی ← فرزندپروری کارآمد	-۰/۱۸۸	۰/۰۵۶	-۰/۲۴۶	۰/۰۰۱
	وظیفه‌شناسی ← فرزندپروری کارآمد	۰/۲۱۲	۰/۰۴۴	۰/۳۷۷	۰/۰۰۱
	برونگرایی ← فرزندپروری کارآمد	-۰/۰۵۷	۰/۰۵۵	-۰/۰۷۰	۰/۳۱۱
	توافق‌پذیری ← مشکلات رفتاری	۰/۰۰۴	۰/۰۲۴	۰/۰۰۹	۰/۸۷۵
	گشودگی ← مشکلات رفتاری	-۰/۰۴۰	۰/۰۲۸	-۰/۰۷۱	۰/۱۶۳
	روان‌رنجورخوبی ← مشکلات رفتاری	۰/۰۶۸	۰/۰۲۷	۰/۱۶۱	۰/۰۰۷
	وظیفه‌شناسی ← مشکلات رفتاری	-۰/۰۴۹	۰/۰۱۸	-۰/۱۵۸	۰/۰۰۴
	برونگرایی ← مشکلات رفتاری	-۰/۰۲۳	۰/۰۲۴	-۰/۰۵۱	۰/۳۴۰
	فرزندپروری ناکارآمد ← مشکلات رفتاری	۰/۳۸۷	۰/۰۶۵	۰/۳۹۳	۰/۰۰۱
	فرزندپروری کارآمد ← مشکلات رفتاری	-۰/۲۹۴	۰/۰۴۱	-۰/۵۳۰	۰/۰۰۱
	توافق‌پذیری ← مشکلات رفتاری	-۰/۰۶۲	۰/۰۲۰	-۰/۱۵۴	۰/۰۰۱
	گشودگی ← مشکلات رفتاری	-۰/۰۴۵	۰/۰۲۲	-۰/۰۸۰	۰/۰۴۲

- Adjusted Goodness Fit Index (AGFI)
- Comparative Fit Index (CFI)
- Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

۰/۰۰۱	۰/۲۲۶	۰/۰۲۳	۰/۰۹۶	روان‌رنجورخویی ← مشکلات رفتاری
۰/۰۰۱	-۰/۲۲۲	۰/۰۱۸	-۰/۰۶۹	وظیفه‌شناسی ← مشکلات رفتاری
۰/۳۸۸	۰/۰۴۱	۰/۰۲۱	۰/۰۱۹	برونگرایی ← مشکلات رفتاری
۰/۰۳۲	-۰/۱۴۵	۰/۰۲۸	-۰/۰۵۸	توافق‌پذیری ← مشکلات رفتاری
۰/۰۱۹	-۰/۱۵۱	۰/۰۳۴	-۰/۰۸۵	گشودگی ← مشکلات رفتاری
۰/۰۰۱	۰/۳۸۷	۰/۰۳۲	۰/۱۶۴	روان‌رنجورخویی ← مشکلات رفتاری
۰/۰۰۱	-۰/۳۸۰	۰/۰۲۱	-۰/۱۱۸	وظیفه‌شناسی ← مشکلات رفتاری
۰/۸۵۰	-۰/۰۰۹	۰/۰۲۷	-۰/۰۰۴	برونگرایی ← مشکلات رفتاری

مشکلات رفتاری فرزندان منفی و ضریب مسیر کل بین عامل روان‌رنجورخویی شخصیت مادران ($\beta=0/387, p=0/001$) با مشکلات رفتاری فرزندان مثبت و معنادار بود. برای محاسبه سهم منحصر به فرد هر یک از متغیرهای میانجیگر از فرمول پیشنهادی بارون و کنی استفاده شد که نتایج آن در جدول ۴ ارائه شده است.

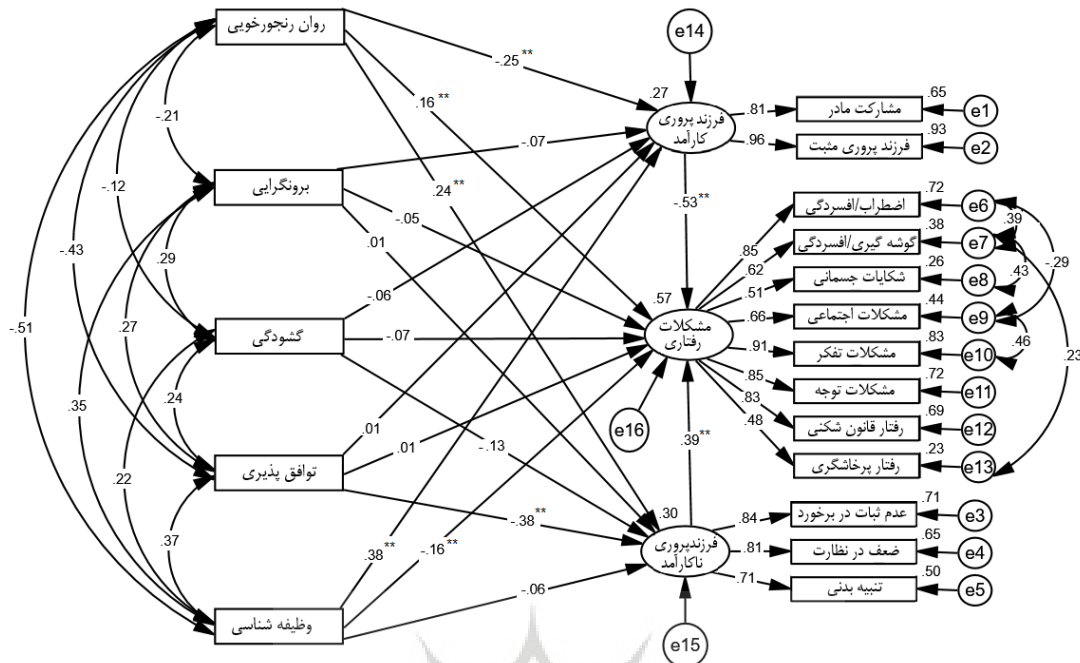
براساس نتایج جدول ۳ ضریب مسیر بین فرزندپروری ناکارآمد و مشکلات رفتاری فرزندان ($\beta=0/393, p=0/001$) مثبت و ضریب مسیر بین فرزندپروری کارآمد و مشکلات رفتاری فرزندان ($p=0/001$)، ($\beta=-0/530$) منفی و معنادار بود. همچنین ضریب مسیر کل بین عامل‌های توافق‌پذیری ($\beta=-0/145, p=0/032$)، گشودگی ($\beta=-0/151, p=0/019$) و وظیفه‌شناسی شخصیت مادران ($\beta=-0/380, p=0/001$) با

جدول ۴: نقش میانجیگر سبک‌های فرزندپروری در رابطه بین صفات شخصیت مادران و مشکلات رفتاری فرزندان

p	SE _{ab}	β	a*b	مسیرها
۰/۰۰۱	۰/۰۱۷	-۰/۱۵۱	-۰/۰۶۴	توافق‌پذیری ← فرزندپروری ناکارآمد ← مشکلات رفتاری
۰/۰۳۹	۰/۰۱۴	-۰/۰۵۰	-۰/۰۲۸	گشودگی ← فرزندپروری ناکارآمد ← مشکلات رفتاری
۰/۰۰۱	۰/۰۱۳	۰/۰۹۶	۰/۰۴۱	روان‌رنجورخویی ← فرزندپروری ناکارآمد ← مشکلات رفتاری
۰/۳۱۵	۰/۰۰۷	-۰/۰۲۲	-۰/۰۰۷	وظیفه‌شناسی ← فرزندپروری ناکارآمد ← مشکلات رفتاری
۰/۵۱۷	۰/۰۰۶	۰/۰۰۴	۰/۰۰۲	برونگرایی ← فرزندپروری ناکارآمد ← مشکلات رفتاری
۰/۴۳۱	۰/۰۰۶	-۰/۰۰۴	-۰/۰۰۳	توافق‌پذیری ← فرزندپروری کارآمد ← مشکلات رفتاری
۰/۲۱۹	۰/۰۱۵	۰/۰۳۰	۰/۰۱۷	گشودگی ← فرزندپروری کارآمد ← مشکلات رفتاری
۰/۰۰۱	۰/۰۱۲	۰/۱۳۰	۰/۰۵۵	روان‌رنجورخویی ← فرزندپروری کارآمد ← مشکلات رفتاری
۰/۰۰۱	۰/۰۱۶	-۰/۲۰۰	-۰/۰۶۲	وظیفه‌شناسی ← فرزندپروری کارآمد ← مشکلات رفتاری
۰/۲۱۴	۰/۰۱۴	۰/۰۳۷	۰/۰۱۷	برونگرایی ← فرزندپروری کارآمد ← مشکلات رفتاری

ضریب مسیر غیرمستقیم بین عامل وظیفه‌شناسی شخصیت مادر با مشکلات رفتاری فرزندان از راه فرزندپروری کارآمد ($p=0/001$)، ($\beta=-0/200$) منفی و معنادار بود. شکل ۲ روابط ساختاری بین صفات شخصیت مادر، سبک‌های فرزندپروری، و مشکلات رفتاری فرزندان را نشان می‌دهد.

نتایج جدول ۴ نشان داد که ضریب مسیر غیرمستقیم بین عامل روان‌رنجورخویی شخصیت با مشکلات رفتاری فرزندان از راه فرزندپروری ناکارآمد ($\beta=0/096, p=0/001$) و فرزندپروری کارآمد ($\beta=0/130, p=0/001$) مثبت و معنادار است. ضریب مسیر غیرمستقیم بین عامل توافق‌پذیری شخصیت مادر با مشکلات رفتاری فرزندان از راه فرزندپروری ناکارآمد ($\beta=-0/151, p=0/001$) منفی و معنادار بود.

شکل ۲: برآورد استاندارد مدل ساختاری پژوهش

همچنان که در شکل ۲ ملاحظه می‌شود، ضریب همبستگی‌های چند گانه برای متغیر مشکلات رفتاری فرزندان ۰/۵۷ به دست آمد. این موضوع نشان می‌دهد که صفات شخصیت مادران و سبک‌های فرزندپروری، ۵۷ درصد از واریانس مشکلات رفتاری فرزندان را تبیین می‌کند.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف تبیین روابط علی بین صفات شخصیت مادران و مشکلات رفتاری فرزندان براساس نقش میانجی سبک‌های فرزندپروری انجام شد. نتایج نشان داد مدل فرض شده برازش مطلوبی با داده‌ها دارد. یافته‌ها نشان داد فرزندپروری ناکارآمد به صورت مثبت و فرزندپروری کارآمد به صورت منفی و معنادار مشکلات رفتاری فرزندان را پیش‌بینی می‌کنند. نتایج پژوهش‌های پیشین (۷-۹ و ۲۰) از نتیجه این مطالعه حمایت می‌کنند که شیوه‌های فرزندپروری والدین با مشکلات رفتاری فرزندان رابطه دارند و فرزندپروری ناکارآمد بروز مشکلات رفتاری در کودکان را افزایش می‌دهد. در تبیین نتیجه این فرضیه می‌توان گفت الگوی رفتاری والدین در ارتباط با فرزندان در ادراک و رفتار فرزندان اثر می‌گذارد. طبق نظریه بندورا در فرزندپروری ناکارآمد همراه با تعامل

بی‌ثبات توأم با کنترل افراطی، تنبیه، تهدید و پرخاش، کودکان نیز به احتمال بالا به تکرار همین شیوه ابراز نیاز و برقراری رابطه می‌پردازند، هرچند گاهی ممکن است در مقابل والدین تسلیم شوند اما در محیط‌های دیگری مانند مدرسه به لجبازی و پرخاشگری رو می‌آورند (۱۲)؛ بنابراین به نظر می‌رسد کودکان شیوه حل و فصل کردن و رفتارهای اجتماعی مانند کنترل تکانه و ابراز وجود را از والدین آموخته و در تعامل با خود والدین و همسالان به کار می‌برند به گونه‌ای که مطابق با آنچه از طیف طرد، انتقاد، تحقیر و استبداد تا گرمی، حمایت و پذیرش دریافت کردند، همین مقوله‌های در یافتی را در روابط خود تکرار می‌کنند. برای مثال فرزندان که والدینی با رویکرد فرزندپروری کارآمد، حمایتگر و پذیرا دارند، معیار ارتباط با همسالان نیز برای آنها حمایتگری است و کودکانی که شاهد عدم ثبات رفتاری در والدین خود هستند، توانایی کنترل تکانه خشم خود را فرا نگرفته و در تعاملات به لجبازی و پرخاشگری روی می‌آورند.

نکته مهم در تبیین یافته‌های این پژوهش در نظر گرفتن این است که در اغلب پژوهش‌ها، پاسخگویی والدین به پرسشنامه فرزندپروری، امکان سوگیری ناهشیار درباره شیوه والدگری تحت تأثیر روابط موضوعی

مخدوش و صفات شخصیتی را محتمل می‌سازد. بنابراین در این پژوهش ضمن تاکید بر تاثیر عوامل روان شناختی والدین، کودکان به پر سه‌شماره شیوه‌های فرزندپروری پاسخ دادند که این موضوع امکان اثرگذاری سوگیری ناهشیار والد درباره شیوه فرزندپروری خود بر نتایج پژوهش را منتفی می‌سازد.

بر اساس یافته‌های این پژوهش مشخص شد از بین صفات شخصیت، روان‌رنجورخویی به صورت مثبت و وظیفه‌شناسی به صورت منفی و معنادار مشکلات رفتاری فرزندان را پیش‌بینی می‌کند. این یافته با نتایج پژوهش‌های پیشین (۱۸ و ۱۳-۱۵) همخوانی دارد که نشان داده‌اند صفات شخصیتی والدین با مشکلات رفتاری فرزندان رابطه دارد. هم‌راستا با نتایج پژوهش اسک و همکاران (۱۳) اثرات مستقیم روان‌رنجورخویی والدین بر مشکلات عاطفی فرزندان را می‌توان با چندین مکانیسم مختلف از جمله عواطف منفی والدین، بی‌ثباتی زناشویی، محیط آشفته خانه، یا الگوبرداری از رفتار والدین توضیح داد. والدین با روان‌رنجورخویی بالا، هیجان‌ناپذیری متعددی را تجربه کرده که منجر می‌شود طیف زیادی از محرک‌ها را در تعاملات تهدیدآمیز تفسیر کند. این تحریف در رابطه با کودک خویش باعث برخورد خصومت‌آمیز و پیدایش واکنش‌ها و مشکلات رفتاری در کودک می‌شود. در واقع صفت شخصیتی روان‌رنجورخویی بر ادراک کودک از والد و رابطه بین فردی آنها اثر می‌گذارد، به طوری‌که کودک در جریان تعامل ناکارآمد و پرتعارضی با والد، احساس ناامنی کرده و به جای ایجاد توانایی درک احساسات، پردازش تعارض‌ها و راهکار مقابله‌ای سالم، با اجتناب و تقابل به رابطه پاسخ می‌دهد. در واقع این صفت، اجازه ادراک احساسات و موقعیت کودک را به والد نداده و متقابلاً در کودک ظرفیت پرداختن به احساسات متناقض و مدیریت رویدادهای تنش‌آور را ایجاد نمی‌کند. همچنین تعامل را خالی از گرمایش، پذیرش و اطمینان تعریف می‌کند به گونه‌ای که کودک نمی‌تواند با آسودگی خاطر به والد اعتماد کرده و به رفتارهای معمول خود پردازد. گویی به دنبال پیش‌بینی ناپذیری والد، دنیای او نیز متزلزل خواهد بود، بنابراین به واکنش‌های نامعمول رفتاری می‌پردازد. از سوی دیگر نقش والدین در ایجاد تعهد به یک تکلیف، رشد توانایی برنامه‌ریزی و مدیریت تکانه‌ها اهمیت بسیار دارد. مادری با توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی بالاتر با رضایت درونی از

شایستگی و توانمندی خود در کنترل تکانه‌ها می‌تواند با تعریف هدف، تفکر پیش از عمل، اولویت‌بندی و پیش‌بینی مسیر یک تکلیف، میزان متناسبی از نظم، دقت، تعهد و همراهی را به رابطه با کودک انتقال دهد و از تجربه اضطراب، ناکامی، و استیصال شدید در کودک خود پیشگیری کند.

بر اساس یافته‌های این پژوهش فرزندپروری کارآمد و ناکارآمد رابطه بین عامل روان‌رنجورخویی شخصیت مادر با مشکلات رفتاری فرزندان را به صورت مثبت و معنادار میانجی‌گری می‌کند. همچنین فرزندپروری ناکارآمد رابطه بین وظیفه‌شناسی و توافق‌پذیری شخصیت مادر و مشکلات رفتاری فرزندان به صورت منفی و معنادار میانجی‌گری می‌کند. این یافته‌ها با پژوهش‌های دیگر (۶) همخوانی دارد که نقش میانجی سبک‌های فرزندپروری در رابطه بین صفات شخصیت والدین و مشکلات هیجانی کودکان را تأیید کرده‌اند. هم‌سو با دیگر یافته‌های پژوهشی (۱۳) صفات شخصیتی والدین از راه تفسیر موقعیت‌ها و شیوه ادراک، بر تعاملات والد-فرزند و سبک‌های فرزندپروری اثر گذاشته که پیامد آن می‌تواند مشکلات رفتاری کودک باشد. مادری با روان‌رنجورخویی بالا، در مواجهه با محرک‌های معمول محیطی در تعاملات دچار آشفتگی شده و احساس می‌کند کنترلی بر اوضاع ندارد، در نتیجه تلاش می‌کند تا با قوانین سخت‌گیرانه کودک و شرایط را به تسلط خود درآورد تا بی‌قراری و بی‌ثباتی او فعال نشود. در واقع این اتخاذ فرزندپروری ناکارآمد ضمن کاهش مشارکت مثبت او، کودک را مستعد تجربه‌های متعدد اضطراب و خشم می‌کند. روان‌رنجورخویی مادر، با ایجاد حساسیت بالا و عدم ظرفیت نگهداری محرک‌ها، با نگرانی افراطی از آسیب دیدن همراه با پیش‌بینی مبالغه‌آمیز پیامدهای منفی، روابط را به تعارض و تنش کشانده و والد را به سمت اتخاذ فرزندپروری ناکارآمد سوق می‌دهد که پیامد آن می‌تواند افزایش مشکلات رفتاری در کودک باشد. این تبیین‌ها هم‌سو با مدل مفهومی بلسکی (۶)، با یافته‌های آچتر گارد و همکاران (۱۷) نیز همخوانی دارد که ارتباط سبک‌های فرزندپروری مطلوب را با توافق‌پذیری، گشودگی به تجربه و وظیفه‌شناسی بالا و روان‌رنجورخویی پایین تأیید کردند. ساهیتیا و رامان (۷) نیز نشان دادند خلق و خوی کودک (تسکین آسان یا اجتماعی بودن کودک)، همراه با صفات شخصیتی توافق‌پذیری والدین، باعث ایجاد

تفاوت‌های فرهنگی، اجتماعی، و اقتصادی و تک‌والدی بودن شهرهای بزرگی مانند تهران می‌تواند ضمن اثرگذاری بر سبک زندگی و سبک فرزندپروری، روابط بین این متغیرها با هم را متأثر سازد. بر این اساس پیشنهاد می‌شود از نمونه‌های جامع‌تر، گروه‌های سنی متنوع‌تر و فرهنگ‌های متفاوت استفاده شود. در پایان براساس نتایج پژوهش می‌توان پیشنهاد داد برای پیشگیری و مداخله در مشکلات رفتاری کودکان، مداخله در شیوه‌های فرزندپروری والدین مورد توجه قرار گیرد، زیرا که اصلاح شیوه‌های فرزندپروری والدین می‌تواند اثرات صفات شخصیتی آنها بر رفتار فرزندان را تعدیل کند. پیشنهاد می‌شود با اضافه کردن پدران به پژوهش نقش تعدیل‌کننده جنسیت والدین در مدل پژوهش نیز بررسی شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده یکم این مقاله خانم تبینوش مشیری فر در رشته روان‌شناسی عمومی با کد ۱۰۱۳۴۸۷۴۰۲۱۶۲۵۹۳۲۹۴ است که پروپوزال آن در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۵ تصویب شده است. همچنین، ملاحظات اخلاقی مندرج در راهنمای انتشار انجمن روان‌شناسی آمریکا و کدهای اخلاقی سازمان نظام روان‌شناسی ایران مانند اصل رازداری، محرمانه ماندن اطلاعات، دریافت رضایت کتبی از افراد نمونه در این پژوهش رعایت شده است.

حامی مالی: این پژوهش بدون هیچ‌گونه حمایت مالی از جانب سازمان خاصی انجام شده است.

نقش هر یک از نویسندگان: نویسنده نخست این مقاله به عنوان پژوهشگر اصلی، نویسندگان دوم و سوم به عنوان استادان راهنما، و نویسندگان چهارم و پنجم به عنوان استادان مشاور در پروژه نقش داشتند.

تضاد منافع: انجام این پژوهش برای نویسندگان هیچ‌گونه تعارض در منافع را به دنبال نداشته است و نتایج آن به صورت کاملاً شفاف و بدون سوگیری، گزارش شده است.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از همکاری دانشگاه تهران مرکز برای صدور مجوز برای انجام آزمون‌های پژوهش و مدارس ابتدایی غرب تهران و از تمامی افراد نمونه که در این پژوهش همکاری کامل داشته‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

والدینی گرم و پاسخگو می‌شود. در مقابل یک کودک دشوار یا گوشه‌گیر، همراه با صفات شخصیتی ناکارآمد والدین، تربیت خشن یا غفلت‌آمیز را برمی‌انگیزد که پیامد آن افزایش مشکلات هیجانی مانند اضطراب در کودکان است.

تعامل پیچیده بین صفات شخصیتی والدین، سبک‌های فرزندپروری و مشکلات رفتاری کودکان در صفات توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی هم تأیید شد که با یافته‌های کروپیک و همکاران (۱۸) همسو است. همدلی، همکاری و همفکری با افراد، توانایی اعتماد به دیگران، احساس مسئولیت، تعهدگرایی و همچنین، نیاز به پیشرفت به‌عنوان ویژگی رفتاری افراد توافق‌پذیر و وظیفه‌شناس در تعامل با سبک فرزندپروری کارآمد، احتمال مشکلات رفتاری فرزندان را کاهش می‌دهند. همسو با یافته‌های این پژوهش، پژوهشگران نشان داده‌اند ویژگی‌های خلق‌وخوی آسان، مانند جامعه‌پذیری بالا، و صفات شخصیتی سازگار والدین، مانند توافق بالا، برونگرایی و وظیفه‌شناسی، با سبک‌های فرزندپروری مقتدر مرتبط بودند. در مقابل، خلق‌وخوی دشوار، جامعه‌پذیری پایین، و صفات شخصیتی ناسازگار، مانند روان‌رنجورخویی بالا و وظیفه‌شناسی و توافق پایین، با سبک‌های فرزندپروری مستبدانه و سهل‌گیرانه همراه است (۷). این یافته‌ها نشان می‌دهد که سرشت والدین و کودک بر شکل‌گیری رابطه والد-کودک تأثیر می‌گذارد و این تعامل ممکن است بر پیامد رشد کودک که شامل مشکلات رفتاری کودک نیز می‌شود، تأثیر بگذارد.

تفسیر نتایج این پژوهش با توجه به برخی از محدودیت‌ها ضروری به نظر می‌رسد: این پژوهش از نوع مقطعی است. بنابراین صورت‌بندی نتایج این پژوهش بدون در نظر گرفتن تأثیر گذر زمان بر متغیرها و روابط آنها یکی از محدودیت‌های مهم این پژوهش به‌شمار می‌رود. نتایج این پژوهش معرف نمونه دانش‌آموزان در موقعیت اجتماعی- فرهنگی- اقتصادی خاص است. بنابراین تعمیم یافته‌های این پژوهش به گروه‌ها و جامعه‌های پژوهشی متفاوت باید با احتیاط تفسیر شود، زیرا که

References

- Salamat M K, Hejazi M, Morovati Z, Isadpanah S. Predicting Children's Behavioral Problems based on Maternal Parenting Styles: The Mediating Role of Child Adjustment. *J Child Ment Health* 2019; 6 (3):269-280. [Persian]. [Link]
- Bitsko RH, Claussen AH, Lichstein J, Black LI, Jones SE, Danielson ML, Hoening JM, Jack SP, Brody DJ, Gyawali S, Maenner MJ. Mental health surveillance among children—United States, 2013–2019. *MMWR supplements*. 2022; 71(2):1. doi: 10.15585/mmwr.su7102a1 [Link]
- Mohammadi M, Vaisi Raiegani A A, Jalali R, Ghobadi A, Abbasi P. Prevalence of Behavioral Disorders in Iranian Children. *J Mazandaran Univ Med Sci* 2019; 28 (169):181-191. [Persian]. [Link]
- Schütte, S., Lohaus, A., Symanzik, T., Heinrichs, N., Konrad, K., & Reindl, V. (2023). Longitudinal associations between parenting and child behavior problems and the moderating effect of child callous unemotional traits in foster and biological families. *Child Psychiatry & Human Development*, 54(5), 1274-1286. <https://doi.org/10.1007/s10578-022-01324-9> [Link]
- Maciel L, Gomis-Pomares A, Day C, Basto-Pereira M. Cross-cultural adaptability of parenting interventions designed for childhood behavior problems: A meta-analysis. *Clinical psychology review*. 2023 Mar 26:102274. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2023.102274> [Link]
- Vásquez-Echeverría A, Alvarez-Núñez L, Gonzalez M, Loose T, Rudnitzky F. Role of parenting practices, mother's personality and depressive symptoms in early child development. *Infant Behavior and Development*. 2022 May 1; 67:101701. <https://doi.org/10.1016/j.infbeh.2022.101701> [Link]
- Sahithya BR, Raman V. Parenting style, parental personality, and child temperament in children with anxiety disorders—A clinical study from India. *Indian Journal of Psychological Medicine*. 2021 Sep; 43(5):382-91. <https://doi.org/10.1177/0253717620973376> [Link]
- Torabi M, Taghiloo S, Jadidi M. Explaining the Causal Correlations between Maternal Parenting Styles and Emotional Problems of Daughters based on the Mediating Role of Interpersonal Problems. *J Child Ment Health* 2021; 8 (3):30-43. [Persian] [Link]
- Pourmavaddat K, dehghan manshadi Z. Investigating the Predictive Role of Parenting Styles and Parent-Child Relationship on Disruptive Mood Dysregulation Disorder. *RBS* 2022; 20 (1):184-194. [Persian] [Link]
- Zokaeifar A, MousaZadeh T. The role of parental parenting styles in predicting social development of preschool children 5 and 6. *Social Psychology Research*. 2020 May 21; 10(37):87-100. [Persian]. [Link]
- Morawska A, Etel E, Mitchell AE. Relationships between parenting and illness factors and child behaviour difficulties in children with asthma and/or eczema. *Journal of Child Health Care*. 2023 Apr 12:13674935231155964. [Link]
- De Cock ES, Henrichs J, Klimstra TA, Janneke BM Maas A, Vreeswijk CM, Meeus WH, van Bakel HJ. Longitudinal associations between parental bonding, parenting stress, and executive functioning in toddlerhood. *Journal of child and family studies*. 2017 Jun; 26:1723-33. <https://doi.org/10.1007/s10826-017-0679-7> [Link]
- Ask H, Eilertsen EM, Gjerde LC, Hannigan LJ, Gustavson K, Havdahl A, Cheesman R, McAdams TA, Hettema JM, Reichborn-Kjennerud T, Torvik FA. Intergenerational transmission of parental neuroticism to emotional problems in 8-year-old children: Genetic and environmental influences. *JCPP Advances*. 2021 Dec;1(4):e12054. <https://doi.org/10.1002/jcv.2.12054> [Link]
- Oliver PH, Guerin DW, Coffman JK. Big five parental personality traits, parenting behaviors, and adolescent behavior problems: A mediation model. *Personality and Individual Differences*. 2009 Oct 1; 47(6):631-6. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2009.05.026> [Link]
- Mazza C, Ricci E, Marchetti D, Fontanesi L, Di Giandomenico S, Verrocchio MC, Roma P. How personality relates to distress in parents during the COVID-19 lockdown: The mediating role of child's emotional and behavioral difficulties and the moderating effect of living with other people. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2020 Sep;17(17):6236. <https://doi.org/10.3390/ijerph17176236> . [Link]
- Prinzle P, Stams GJ, Deković M, Reijntjes AH, Belsky J. The relations between parents' Big Five personality factors and parenting: A meta-analytic review. *Journal of personality and social psychology*. 2009 Aug; 97(2):351. <https://doi.org/10.1037/a0015823> [Link]
- Achtergarde S, Postert C, Wessing I, Romer G, Müller JM. Parenting and child mental health: Influences of parent personality, child temperament, and their interaction. *The Family Journal*. 2015 Apr; 23(2):167-79. <https://doi.org/10.1177/106648071456431>. [Link]
- Krupić D, Ručević S, Vučković S. From parental personality over parental styles to children psychopathic tendencies. *Current Psychology*. 2020 Mar 12:1-0. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-00676-6> [Link]
- Amerian E, Nouhi S, Janbozorgi M. Evaluating the Causal Model of Fathers' Personality Pattern and alexithymia in Adolescent Girls: The Mediating Role of dysfunctional parenting styles. *Rooyesh* 2021; 10 (8):69-80. [Persian] [Link]
- Schumacker RE, Lomax RG. A beginner's guide to structural equation modeling. Psychology press; 2004 Jun 24. [Link]
- Achenbach TM. Multi-informant and multicultural advances in evidence-based assessment of students' behavioral/emotional/social difficulties. *European Journal of Psychological Assessment*. 2017 Nov 29. <https://doi.org/10.1027/1015-5759/a000448> [Link]
- Minaee A. Adaptation and standardization of child behavior checklist, youth self-report, and teacher's report forms.

- Journal of exceptional children. 2006 Jun 10; 6(1):529-58. [Persian] [\[Link\]](#)
23. McCrae RR, Costa PT. Personality trait structure as a human universal. Am Psychol. 1997; 52(5): 509–516. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.52.5.509> [\[Link\]](#)
24. Anisi J. Validity and reliability of NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI) on university students. Journal of Behavioral Sciences. 2012; 5(4): 351–355. [Persian] [\[Link\]](#)
25. Essau CA, Sasagawa S, Frick PJ. Psychometric properties of the Alabama parenting questionnaire. Journal of Child and Family Studies. 2006 Oct; 15:595-614. <https://doi.org/10.1007/s10826-006-9036-y> [\[Link\]](#)
26. Shelton KK, Frick PJ, Wootton J. Assessment of parenting practices in families of elementary school-age children. Journal of clinical child psychology. 1996 Sep 1; 25(3):317-29. https://doi.org/10.1207/s15374424jccp2503_8 [\[Link\]](#)
27. Samani, S. Psychometric properties of the child form of Alabama Parenting Questionnaire (Persian Version). Psychological Methods and Models, 2011; 2(5): 17-29. [Persian] [\[Link\]](#)

